

Guidelines for The Management of Student Council Activities to Develop Learners' Desirable Characteristics of Ban Cha-uat School Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3

Chalumchol Wichianara^{1*} Samit Onkong¹ and Boonlert Weeraponkan¹

¹ Department of Buddhist Educational Administration, Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

* Corresponding author. E-mail: chalum872@gmail.com

ABSTRACT

This research article aims to (1) study the conditions of student council activity administration at Ban Cha-uat School, under the Office of the Primary Educational Service Area of Nakhon Si Thammarat Area 3, (2) study the process of student council activity administration in order to develop the desired characteristics of students at Ban Cha-uat School, and (3) present and evaluate the process of student council activity administration in order to develop the desired characteristics of students at Ban Cha-uat School. This study is qualitative research. The research population is 160 school administrators, teachers, students, and parents involved in the administration of student council activities at Ban Cha-uat School. Data were collected through in-depth interviews with 15 relevant sample groups, 5 in-depth information providers, and group discussions with 7 experts. Data was analyzed inductively. The research results found that Conditions of administration of student council activities at Ban Cha-uat School There are elements and results of operations as follows: 1) Planning of student council activities lacks participation from all parties involved. 2) Organization of student council activity position structure does not clearly define roles and responsibilities appropriate to abilities. 3) Directing student council activities, 4) coordinating student council activities, 5) controlling and managing student council activities is the main duty of the student council advisor. Student council activity management process to develop the desired characteristics of students at Ban Cha-uat School Carry out a total of 5 steps, with every step carried out together using 8 desirable characteristics, consisting of 1) Work planning should involve participation from all parties involved, 2) Work position structure should define clear, appropriate roles and responsibilities, with ability, 3) Ordering should meet with all parties involved to carry out the work. 4) Coordination should create a network for operations both inside and outside the educational institution. 5) Controlling work management should have a comprehensive and effective management plan, continuous supervision and monitoring. Experts have inspected the administration of student council activities, it was found that in the group discussion, experts agreed that is appropriate, there is a possibility and is useful and can be used.

Keywords: Activity Management, Student Council, Desirable Characteristics of Students

การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ชลัมพล วิเชียรนรา^{1*} สามิตร อ่อนคง¹ และ บุญเลิศ วีระพรภานต์¹

¹ สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: chalum872@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้านชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 (2) ศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด (3) นำเสนอและประเมินกระบวนการบริหารกิจกรรม สถานักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด จำนวน 160 คน เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 5 คน สนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด มีองค์ประกอบและมีผลการดำเนินการดังนี้ (1) การวางแผนงาน กิจกรรมสถานักเรียนขาดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (2) การจัดโครงสร้างตำแหน่งงานกิจกรรมสถานักเรียนไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถ (3) การส่งการงานกิจกรรม สถานักเรียน (4) การประสานงาน กิจกรรมสถานักเรียน (5) การควบคุมบริหารจัดการงานกิจกรรมสถานักเรียนเป็นหน้าที่หลักของครูที่ปรึกษาสถานักเรียน กระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ดำเนินงานทั้งหมด 5 ขั้นตอน โดยทุกขั้นตอนดำเนินการร่วมกันโดยใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการประกอบด้วย 1) การวางแผนงานควรมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 2) การจัดโครงสร้างตำแหน่งงานควรกำหนดบทบาทหน้าที่ ที่ชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถ 3) การส่งการควรประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงาน 4) การประสานงานควรสร้างเครือข่ายการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา 5) การควบคุมบริหารจัดการงานควรมีแผนในการบริหารจัดการที่ครอบคลุมและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวดนั้น ในการร่วมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การบริหารกิจกรรม, สถานักเรียน, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

© 2024 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

การพัฒนาประเทศนั้นขึ้นอยู่กับทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพขึ้นมาในสังคมได้นั้น ต้องอาศัยการศึกษา เพราะการศึกษาสามารถทำให้มนุษย์เกิดความรู้และพัฒนาตนเอง ซึ่งหัวใจสำคัญในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการเพื่อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนทั้งใน

ด้านคุณธรรม ด้านจริยธรรมและด้านค่านิยม คือ 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5.อยู่อย่างพอเพียง 6.มุ่งมั่นในการทำงาน 7.รักความเป็นไทย 8.มีจิตสาธารณะ โดยพิจารณาจากสภาพของสังคม และการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านสังคม เทคโนโลยีและการสื่อสารอย่างก้าวกระโดดซึ่งทำให้มีความจำเป็นต้องเน้นและปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษาใน งานกิจการนักเรียน ในการอบรมบ่มเพาะนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียน ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นและบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ดังนั้น ครูทุกคนจึงมีบทบาทหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด และพัฒนานักเรียนโดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการเพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

งานกิจกรรมสถานักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาซึ่งเป็นการกิจหลักและเป็นนโยบายโดยตรงที่มอบให้สถานศึกษาดำเนินการ เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ เพื่อหล่อหลอมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่เด็กนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น การมีความรับผิดชอบความเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ทำให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับเพื่อนนักเรียน ซึ่งแนวทางในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคณะกรรมการสถานักเรียน สรุปได้เป็น 3 ช่วง 1) ก่อนการจัดการเลือกตั้ง ประชาสัมพันธ์การรับสมัครลงเลือกตั้ง 2) ระหว่างการเลือกตั้ง โดยการเชิญชวนนักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมลงสมัครเลือกตั้งประธานคณะกรรมการสถานักเรียน และตรวจสอบนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง 3) หลังการเลือกตั้งคือ จัดอบรมค่ายผู้นำ ปฏิบัติกิจกรรมตามปฏิทินงานของกิจกรรมสถานักเรียน ผลักดันให้คณะกรรมการสถานักเรียน ดำเนินกิจกรรมตามนโยบายที่หาเสียงไว้ และการจัดค่ายผู้นำโดยคณะกรรมการสถานักเรียน กิจกรรมสถานักเรียนสามารถทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ฝึกพัฒนาทั้งความรู้ ความคิด สติปัญญา การฝึกทักษะ การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผลทำให้เกิดความสามัคคี อีกทั้งเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม ภาวะผู้นำและเรื่องจิตสำนึกสาธารณะ ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เพื่อกำหนดคุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมค่านิยม คือ 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5.อยู่อย่างพอเพียง 6.มุ่งมั่นในการทำงาน 7.รักความเป็นไทย 8.มีจิตสาธารณะ ซึ่งสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ โรงเรียนบ้านชะอวดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ เทศบาลตำบลชะอวด อำเภอ ชะอวด จังหวัด นครศรีธรรมราช ได้มีการดำเนินโครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร แต่ในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนบ้านชะอวดในปัจจุบัน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ครู และนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวดยังขาดความเข้าใจบทบาทหน้าที่ และความร่วมมือในการบริหาร กิจกรรมสถานักเรียน การดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ทำให้การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนบ้านชะอวดยังไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของครูและคณะกรรมการสถานักเรียนยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกด้าน ซึ่งอาจส่งผลให้ ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ดังนั้น ในเรื่องของการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนบ้านชะอวด จึงมีความจำเป็นต้องมีกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาการขาดความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคือ ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา คณะครูที่ปรึกษาสถานักเรียน คณะกรรมการบริหารนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ได้มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ในการดำเนินกิจกรรมสถานักเรียน และมีกระบวนการที่แสดงถึงความร่วมมือในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน ทำให้การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนบ้านชะอวดสามารถส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม เกิดการพัฒนา ในองค์รวมทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกใน ความ เป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและสภาพปัจจุบันการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้านชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
3. เพื่อนำเสนอกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด จำนวน 160 คน เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 5 คน สนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประกอบด้วยผู้ให้สัมภาษณ์ในการศึกษาผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposeful Selection) เป็นการ เลือกแบบมีโครงสร้างที่เคร่งครัดมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการที่ไม่ซับซ้อนเพื่อที่จะได้ตัวอย่างที่ เหมาะที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้สำหรับแนวคิดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ เลือกมีลักษณะเป็น “Information-rich Case” คือมีข้อมูลให้ศึกษาในระดับลึกได้มากและสามารถ สะท้อนความเป็นจริงได้ดีที่สุด ซึ่งมีความหมายต่อจุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาเพื่อให้ได้ผู้ให้ ข้อมูลสำคัญที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษามากที่สุดโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 15 คน โดยมีคุณสมบัติคือ ทุกตำแหน่งต้องมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปียกเว้น คณะกรรมการนักเรียน ประกอบด้วย หัวหน้างานกิจการนักเรียนจำนวน 1 คน ตัวแทนครูจำนวน 9 คน ตัวแทนกรรมการสถานศึกษาจำนวน 1 คน ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 2 คน ตัวแทนคณะกรรมการนักเรียนจำนวน 2 คน

1.2 ขั้นตอนการศึกษาระบวนการ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญขั้นตอนนี้ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด คือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีคุณสมบัติดังนี้ ทุกตำแหน่งต้องมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปจำนวน 1 คน หัวหน้างานกิจการนักเรียนจำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมสถานักเรียนจำนวน 1 คนศึกษานิเทศก์จำนวน 1 คน

1.3 ขั้นตอนการนำเสนอกระบวนการ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ได้แก่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มสนทนาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-Informants) ในการเสนอกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด คือจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คนซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงโดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีคุณสมบัติดังนี้ ทุกตำแหน่งต้องมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 1 คน หัวหน้างานบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน ตัวแทนโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนจำนวน 1 คน ตัวแทนโรงเรียนรางวัลกิจกรรมสถานักเรียนจำนวน 1 คนครูดีเด่นด้านกิจกรรมสถานักเรียนจำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ในขั้นตอนการศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่แบบสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) ซึ่งมีลำดับในการสร้างเครื่องมือดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน 2) กำหนดประเด็นการร่างสภาพทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประเมินศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เพื่อจัดขึ้นมาเป็นแนวทางการร่างแบบ 3) นำร่างแบบสัมภาษณ์ การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะวอด ที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและ ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ 4) ปรับร่างแบบกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะวอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

2.2 ขั้นตอนการศึกษากระบวนการ ในขั้นตอนการศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะวอด ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการศึกษาแนวทางคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะวอด ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือดังนี้ 3) ร่างกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะวอด จากการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม 3) นำร่างกระบวนการที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้จัดทำเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยและได้สรุปดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) สรุปค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่ามากกว่า 0.5 ถือว่าใช้ได้ ดำเนินการกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) มีขั้นตอนดังนี้ (1) ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการสามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่รวมทั้งพิจารณา ความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษาตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทาง (2) ผู้วิจัยขอทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและตัวแทนครูเพื่อขอ อนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่องแนวทางการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านชะวอด เพื่อให้ทราบถึงสภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะวอด (3) ขึ้นแนะนำตัวผู้วิจัยได้ส่ง เอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนั้นจึง กำหนดวันเวลาสัมภาษณ์วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของ ผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over Role) (4) สัมภาษณ์รายบุคคลเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะวอด โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูล มุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนามีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ชัดเจนใช้คำถามอย่างเปิดกว้างมีการเตรียมตัว ก่อนทำการสัมภาษณ์โดยการหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สัมภาษณ์อย่างเพียงพอ และสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ผู้วิจัย แนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจ และกล้า ที่จะเปิดเผยข้อมูลให้ผู้สัมภาษณ์ ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการ สัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญและขออนุญาตบันทึกการสนทนาให้ข้อมูลสัมภาษณ์ด้วยทั้งนี้ผู้วิจัย ได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ในกรณีของการศึกษาเพื่อเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลระหว่างการเก็บ ข้อมูลให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้นการ รวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติม รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการ สัมภาษณ์และเก็บรักษาข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล โดยการบันทึกเสียงถ่ายรูปสมุดบันทึกและถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

3.2 ขั้นตอนการศึกษากระบวนการ 1) ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ รวมทั้งพิจารณาความเป็นไป ได้ที่จะเข้าไปศึกษาตลอดจนพิจารณาความสะดวกและความปลอดภัยในการ เดินทาง 1) ผู้วิจัยขอทำหนังสือขอความร่วมมือ ไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่องการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะวอด 3) ขึ้นแนะนำตัวผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากนั้นจึงกำหนด วัน เวลา สัมภาษณ์วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over Role) 4) สัมภาษณ์รายบุคคลเพื่อทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านชะวอด โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลมุ่งหา ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิง

พรรณนามีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ชัดเจนใช้คำถามอย่างเปิด กว้างมีการเตรียมตัวก่อนทำการสัมภาษณ์โดยการหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สัมภาษณ์อย่างเพียงพอ และสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ผู้วิจัยแนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลที่ผู้สัมภาษณ์ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญและขออนุญาตบันทึกการสนทนาให้ข้อมูลสัมภาษณ์ด้วยทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ในกรณีของการศึกษาเพื่อเป็นการเติมเต็มข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูลให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้นการรวบรวมข้อมูลประกอบเพิ่มเติม รวบรวมข้อมูลทุกส่วนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ บันทึกเสียงถ่ายรูปรูปสมุดบันทึกและถอดความออกมาเรียบเรียงต่อไป

3.3 ขั้นตอนการนำเสนอกระบวนการ ในการจัดสนทนากลุ่ม เสนอร่างกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะและประเมินมีกระบวนการดังนี้ 1) ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ให้ข้อมูลนั้นมีความเหมาะสม หรือไม่ และมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการ สามารถตอบปัญหาที่ต้องการเกี่ยวข้องได้หรือไม่ รวมทั้ง พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเข้าไปศึกษาประสานงานผู้ร่วมสนทนากลุ่มเพื่อนัดวันเวลาและสถานที่ 2) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทราบพร้อมด้วยร่างแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ 3) ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะและประเมินกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ตามวันเวลา และสถานที่กำหนด 4) บันทึกผลการประชุมกลุ่มตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ การตรวจสอบแบบสามเส้า คือการตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่งได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล หากมีการเปลี่ยนแปลงแหล่งที่มาข้อมูลจะเปลี่ยนแปลงหรือไม่

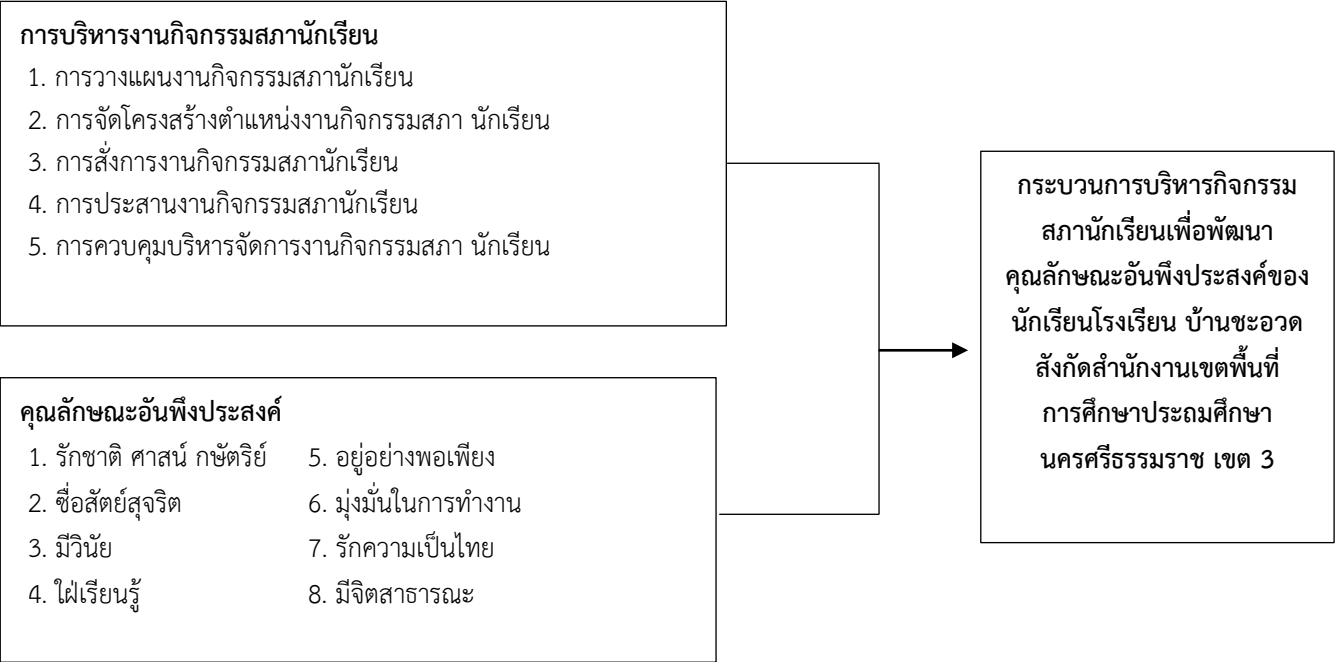
4.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการศึกษาสภาพการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน มีรายละเอียดดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพและจำแนกอย่างเป็นระบบ ตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลรายละเอียดจากการศึกษาสภาพ สถานศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมไว้ 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.2 ขั้นตอนการศึกษาระบบการ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการศึกษาระบบการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 5 คน มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้ 1) ผู้วิจัยดำเนินการนำรายละเอียดจากการศึกษาสภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดทำร่างกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด 2) นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะเบื้องต้น 3) ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4.3 ขั้นตอนการนำเสนอกระบวนการ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนการนำเสนอกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ดำเนินการโดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) นำความเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุง แก้ไข ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดทำกระบวนการบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด ฉบับสมบูรณ์สรุปผลและนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในรูปแบบฉบับสมบูรณ์ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎีต่างๆและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ทำการสังเคราะห์ทฤษฎี POSDCoRB งานกิจกรรมสถานักเรียนและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จนได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้านชะอวด

การดำเนินการวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียน เริ่มจากการแต่งตั้งคณะครูที่ปรึกษา กิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียน เพื่อศึกษาหาความรู้วางแผนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ดำเนินการจัดโครงสร้างตำแหน่งงาน คณะกรรมการสถานักเรียนนั้นโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะครูที่ปรึกษากิจกรรมสถานักเรียนของโรงเรียนมีการประชุมวางแผน ศึกษาแนวทางการดำเนินงานสถานักเรียน ครูที่ปรึกษาสนับสนุนให้มีการตั้ง พรรค และส่งเสริมกิจกรรมเลือกตั้งสถานักเรียน ดำเนินการสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน โดยครูที่ปรึกษาจัดทำโครงการและคำสั่งแต่งตั้งคณะดำเนินงานจัดกิจกรรมสถานักเรียน เสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ลงนามและออกคำสั่งให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมสถานักเรียนให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง ดังที่นางสาว ก ครูโรงเรียนบ้านชะอวดได้กล่าวไว้ว่า “ครูที่ปรึกษากิจกรรมสถานักเรียนเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุดในงานกิจกรรมสถานักเรียน” (13 ก.ย. 2566) มีการประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมสถานักเรียน ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน จะมีบทบาทในการประสานงานกับ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมากที่สุดในการดำเนินงาน การแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายยังขาดความชัดเจนความชัดเจน ควบคุมบริหารจัดการงานกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวดนั้น ครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินควบคุมบริหารจัดการเป็นหลัก ทุกตำแหน่งจะได้รับการควบคุมบริหารจัดการจากครูที่ปรึกษากิจกรรมสถานักเรียนและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมสำคัญต่างๆของกิจกรรมสถานักเรียน

2. กระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด

การดำเนินการวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียน สถานศึกษาดำเนินตามนโยบายการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเปิดโอกาสให้คณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าสายชั้น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานักเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการ

วางแผน ดังที่นาย ข ครูโรงเรียนบ้านชะอวดได้กล่าวไว้ว่า “งานกิจกรรมสถานักเรียนต้องอาศัยความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา” (14 ก.ย. 2566) ดำเนินการจัดโครงสร้างตำแหน่งงานคณะกรรมการสถานักเรียนกำหนดตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่กิจกรรมสถานักเรียนโดย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คณะกรรมการบริหารนักเรียน ส่วนที่ 2 คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน ส่วนที่ 3 ครูที่ปรึกษาสถานักเรียน ดำเนินการสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน โดยสถานศึกษาจัดการประชุมเพื่อสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้คณะกรรมการบริหารนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน และครูที่ปรึกษาสถานักเรียน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ได้รวบรวมความคิดเห็น วิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ดำเนินการจัดกิจกรรมสถานักเรียนให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดแผนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ในการสร้างเครือข่าย อย่างชัดเจน ว่ามีลำดับขั้นตอนการประสานงานอย่างไร ฝ่ายใดมีหน้าที่รับผิดชอบและประสานงานกับหน่วยงานใดบ้าง โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน และการดำเนินงานควบคุมบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนโดยการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายยังขาดความชัดเจนความชัดเจน กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล เพื่อพัฒนา การดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

3. ผลการนำเสนอกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด

การดำเนินการวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียน สถานศึกษาดำเนินตามนโยบายการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนจัดประชุมเปิดโอกาสให้คณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าสายชั้น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานักเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยแผนนั้นต้องไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย วัฒนธรรมและประเพณีไทยที่ปลูกฝัง สัมมาคารวะ ความกตัญญูรู้คุณ ความพอเพียง พอประมาณและเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เป็นสำคัญ ดำเนินการจัดโครงสร้างตำแหน่งงานคณะกรรมการสถานักเรียนโดยจัดทำระเบียบของสถานศึกษาว่าด้วยสถานักเรียนโดยยึดหลักประชาธิปไตย กำหนดตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่กิจกรรมสถานักเรียนโดย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คณะกรรมการบริหารนักเรียน ส่วนที่ 2 คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน ส่วนที่ 3 ครูที่ปรึกษาสถานักเรียน ดำเนินการสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน โดยสถานศึกษาจัดการประชุมให้ความรู้ คณะกรรมการบริหารนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน ครูที่ปรึกษาสถานักเรียน และคณะครู บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายจัดการประชุมเพื่อสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้คณะกรรมการบริหารนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน และครูที่ปรึกษาสถานักเรียน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ได้รวบรวมความคิดเห็น วิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ดำเนินการจัดกิจกรรมสถานักเรียนให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง กำหนดแผนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ในการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ภาครัฐและเอกชนอย่างชัดเจน ว่ามีลำดับขั้นตอนการประสานงานอย่างไร ฝ่ายใดมีหน้าที่รับผิดชอบและประสานงานกับหน่วยงานใดบ้าง โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน และการดำเนินงานควบคุมบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนโดยการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายยังขาดความชัดเจนความชัดเจน กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล เพื่อพัฒนา ดังที่นาย ค ผู้อำนวยการโรงเรียนกุลวิศิษฐ์ได้กล่าวไว้ว่า “การบริหารงานกิจกรรมสถานักเรียนผู้บริหารควรกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล เพื่อแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น” (9 ม.ค. 2567) การดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และครูที่ปรึกษาควรชี้แนะแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมสถานักเรียน ให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมและสถานการณ์ของสถานศึกษา

อภิปรายผล

สภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด พบว่า ด้านการวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียนขาดการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดโครงสร้างตำแหน่งงานกิจกรรมสถานักเรียนไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถด้านการสั่งการงานกิจกรรม สถานักเรียน ด้านการประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน ด้าน

การควบคุมบริหารจัดการงานกิจกรรมสถานักเรียนเป็นหน้าที่หลักของครูที่ปรึกษาสถานักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความร่วมมือของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับ นางศราญ อนุกุล (2558) ศึกษาแบบการส่งเสริมประชาธิปไตยโดยใช้วัฒนธรรมองค์กรของสถานักเรียนระดับมัธยมศึกษาภาคอีสาน พบว่า องค์ประกอบการดำเนินงานสถานักเรียนมีดังนี้ 1) หลักแห่งความร่วมมือ การจัดสถานักเรียนจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่ายในการวางแผน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เป็นต้น 2) หลักแห่งประชาธิปไตย การดำเนินการจัดโครงสร้างของสถานักเรียนต้องยึดหลักประชาธิปไตย เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและมีความเหมาะสม 3) หลักแห่งการพัฒนา การสั่งการงานสถานักเรียนจะต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะนักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา มีการประสานงานสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง 4) หลักแห่งความเหมาะสม สถานักเรียนต้องพัฒนาไปตามความต้องการของแต่ละสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการกำกับ นิเทศ ติดตาม อย่างสม่ำเสมอ

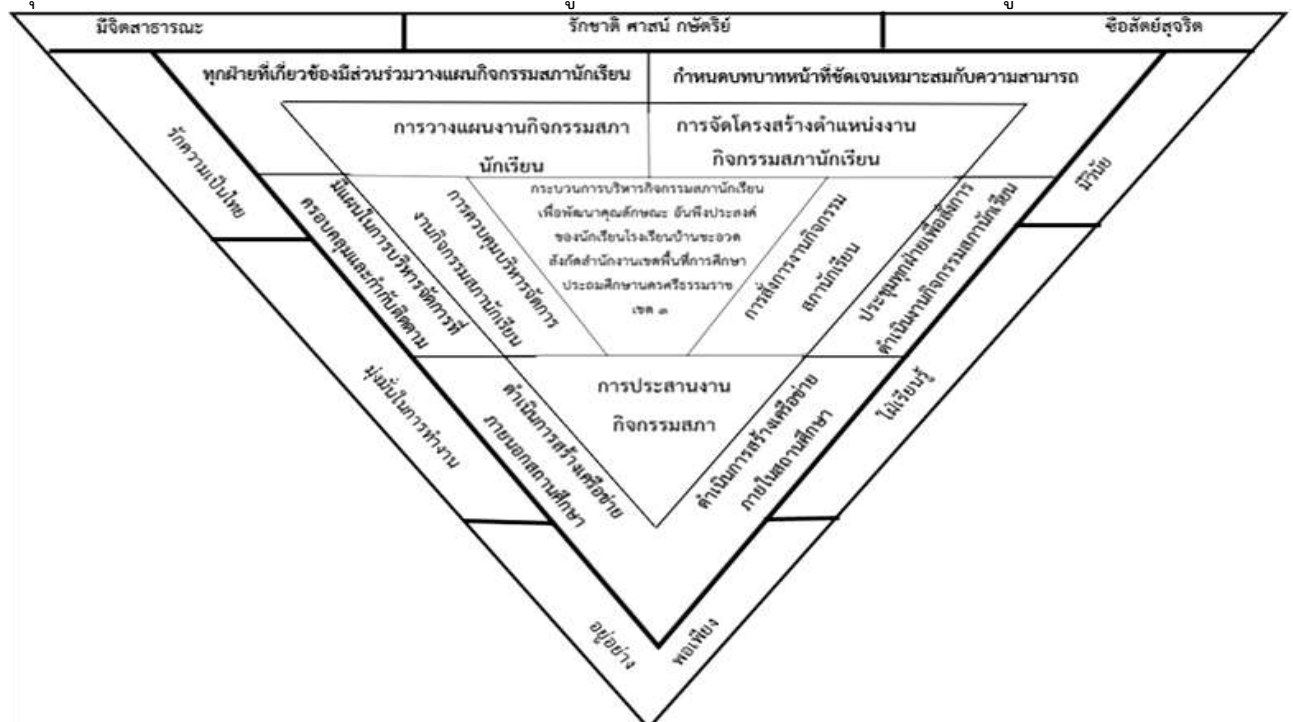
กระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด พบว่า ดำเนินการวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียน สถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเปิดโอกาสให้คณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าสายชั้น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานักเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการจัดโครงสร้างตำแหน่งงานคณะกรรมการสถานักเรียนกำหนดตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่กิจกรรมสถานักเรียนและครูที่ปรึกษาสถานักเรียน ดำเนินการสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน โดยสถานศึกษาจัดการประชุมเพื่อสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้คณะกรรมการบริหารนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน และครูที่ปรึกษาสถานักเรียน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ได้รวบรวมความคิดเห็น วิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ดำเนินการจัดกิจกรรมสถานักเรียนให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดแผนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ในการสร้างเครือข่าย อย่างชัดเจน ว่ามีลำดับขั้นตอนการประสานงานอย่างไร ฝ่ายใดมีหน้าที่รับผิดชอบและประสานงานกับหน่วยงานใดบ้าง โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน และการดำเนินงานควบคุมบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนโดยการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายยังขาดความชัดเจน ควรมี กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล เพื่อพัฒนา การดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ จึงนำมาสู่กระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ นิคม เขียวฉ่ำ (2558) ศึกษาแนวปฏิบัติการสร้างความเข้มแข็งสถานักเรียนโดยยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงพิพฒนาการนิยมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต2 พบว่า ในการจัดกิจกรรมสถานักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล เพื่อพัฒนา การดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

การนำเสนอกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะอวด พบว่า ดำเนินการวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียน สถานศึกษาดำเนินการตามนโยบายการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนจัดประชุมเปิดโอกาสให้คณะผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าสายชั้น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานักเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนโดยแผนนั้นต้องไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย วัฒนธรรมและประเพณีไทยที่ปลูกฝัง สัมมาคารวะ ความกตัญญูรู้คุณ ความพอเพียง พอประมาณและเห็นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้งเป็นสำคัญ ดำเนินการจัดโครงสร้างตำแหน่งงานคณะกรรมการสถานักเรียนโดยจัดทำระเบียบของสถานศึกษาว่าด้วยสถานักเรียนโดยยึดหลักประชาธิปไตย กำหนดตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่กิจกรรมสถานักเรียนโดย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คณะกรรมการบริหารนักเรียน ส่วนที่ 2 คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน ส่วนที่ 3 ครูที่ปรึกษาสถานักเรียน ดำเนินการสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน โดยสถานศึกษาจัดการจัดอบรมให้ความรู้ คณะกรรมการบริหารนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน ครูที่ปรึกษาสถานักเรียน และคณะครู บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายจัดการประชุมเพื่อสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อให้คณะกรรมการบริหารนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน และครูที่ปรึกษาสถานักเรียน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ได้รวบรวมความคิดเห็น วิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างครอบคลุม

ดำเนินการจัดกิจกรรมสถานักเรียนให้เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง กำหนดแผนการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ในการสร้างเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก ภาครัฐและเอกชนอย่างชัดเจน ว่ามีลำดับขั้นตอนการประสานงานอย่างไร ฝ่ายใดมีหน้าที่รับผิดชอบและประสานงานกับหน่วยงานใดบ้าง โดยมุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน และการดำเนินงานควบคุมบริหารจัดการกิจกรรมสถานักเรียนโดยการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายควรมีความชัดเจน กำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล เพื่อพัฒนา การดำเนินการกิจกรรมสถานักเรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยความคิดสร้างสรรค์และเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับ สุวลี เช่นเสถียร (2559) ศึกษาการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครพบว่า บทบาทจริงของผู้บริหารในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คือด้านการเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

องค์ความรู้ใหม่

จากการกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะวอดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เมืองประกอบ 5 ขั้นตอนคือ 1) การวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนในการดำเนินกิจกรรมสถานักเรียน 2)การจัดโครงสร้างตำแหน่งงานกิจกรรมสถานักเรียน ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนเหมาะสมกับความสามารถและความแตกต่างของบุคคล 3) การสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน ควรจัดประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มอบหมายหน้าที่แต่ละฝ่ายและมีคำสั่งรองรับอย่างครอบคลุมในทุกตำแหน่งหน้าที่ 4) การประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน ควรมีการสร้างเครือข่ายทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้การบริหารกิจกรรมสถานักเรียน 5)การควบคุมบริหารจัดการงานกิจกรรมสถานักเรียน ควรมีการกำกับ นิเทศ ติดตามจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีการรายงานผลเป็นระยะเพื่อปรับปรุงแก้ไข เมื่อดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนนี้ จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถเขียนเป็นภาพองค์ความรู้ใหม่ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน โรงเรียนบ้านชะวอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 มีดังนี้ การวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียนเป็นการวางแผนเฉพาะกลุ่มผู้รับผิดชอบหลักขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา การจัดโครงสร้างตำแหน่งงานกิจกรรมสถานักเรียนไม่บรรลุเป้าหมายขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ทำให้การสั่งการดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียนไม่เป็นผล ขาดการประสานงาน และการควบคุมบริหารจัดการงานกิจกรรมสถานักเรียน เป็นหน้าที่หลักของครูที่ปรึกษา

กระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะวอด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ดำเนินงานทั้งหมด 5 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียน 2) การจัดโครงสร้างตำแหน่งงานกิจกรรมสถานักเรียน 3) การสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียน 4) การประสานงานกิจกรรมสถานักเรียน 5) การควบคุมบริหารจัดการงานกิจกรรมสถานักเรียน โดยทุกขั้นตอนดำเนินการร่วมกันโดยใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ

การนำเสนอกระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านชะวอด ดำเนินการวางแผนงานกิจกรรมสถานักเรียนควรส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การจัดโครงสร้างตำแหน่งงานกิจกรรมสถานักเรียนควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน เหมาะสมกับความสามารถ การสั่งการงานกิจกรรมสถานักเรียนควรประชุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงานกิจกรรมสถานักเรียน ประสานงานกิจกรรมสถานักเรียนควรสร้างเครือข่ายการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ควบคุมบริหารจัดการงานกิจกรรมสถานักเรียนควรมีแผนในการบริหารจัดการที่ครอบคลุมและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมสถานักเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญและมีความจำเป็นที่ทุกโรงเรียนต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพดังนั้นควรเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสถานักเรียนมากยิ่งขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรพัฒนาการให้คำแนะนำช่วยเหลือ และติดตามการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้สถานศึกษาดำเนินการให้ถูกต้องเหมาะสมและเกิดขวัญกำลังใจ

1.3 สถานศึกษา ควรร่วมกันวางแผนและพัฒนาการพัฒนากิจกรรมสถานักเรียนและให้ความสำคัญกับงานกิจกรรมสถานักเรียนโดยใช้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากระบวนการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารกิจกรรมสถานักเรียนของสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษา การบริหารกิจกรรมสถานักเรียนโดยใช้หลักธรรมอื่น ๆ เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

นงคราญ อนุกุล. (2558). *รูปแบบการส่งเสริมประชาธิปไตยโดยใช้วัฒนธรรมองค์กรของสถานักเรียนระดับมัธยมศึกษาภาคอีสาน*. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

- นิคม เขียวฉ่ำ. (2558). แนวปฏิบัติการสร้างความเข้มแข็งสถานนักเรียนโดยยึดหลักการจัดการศึกษาเชิงพัฒนาการนิยมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2. (ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สุวลี เซ็นเสถียร. (2559). การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานคร. (ครุศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา).